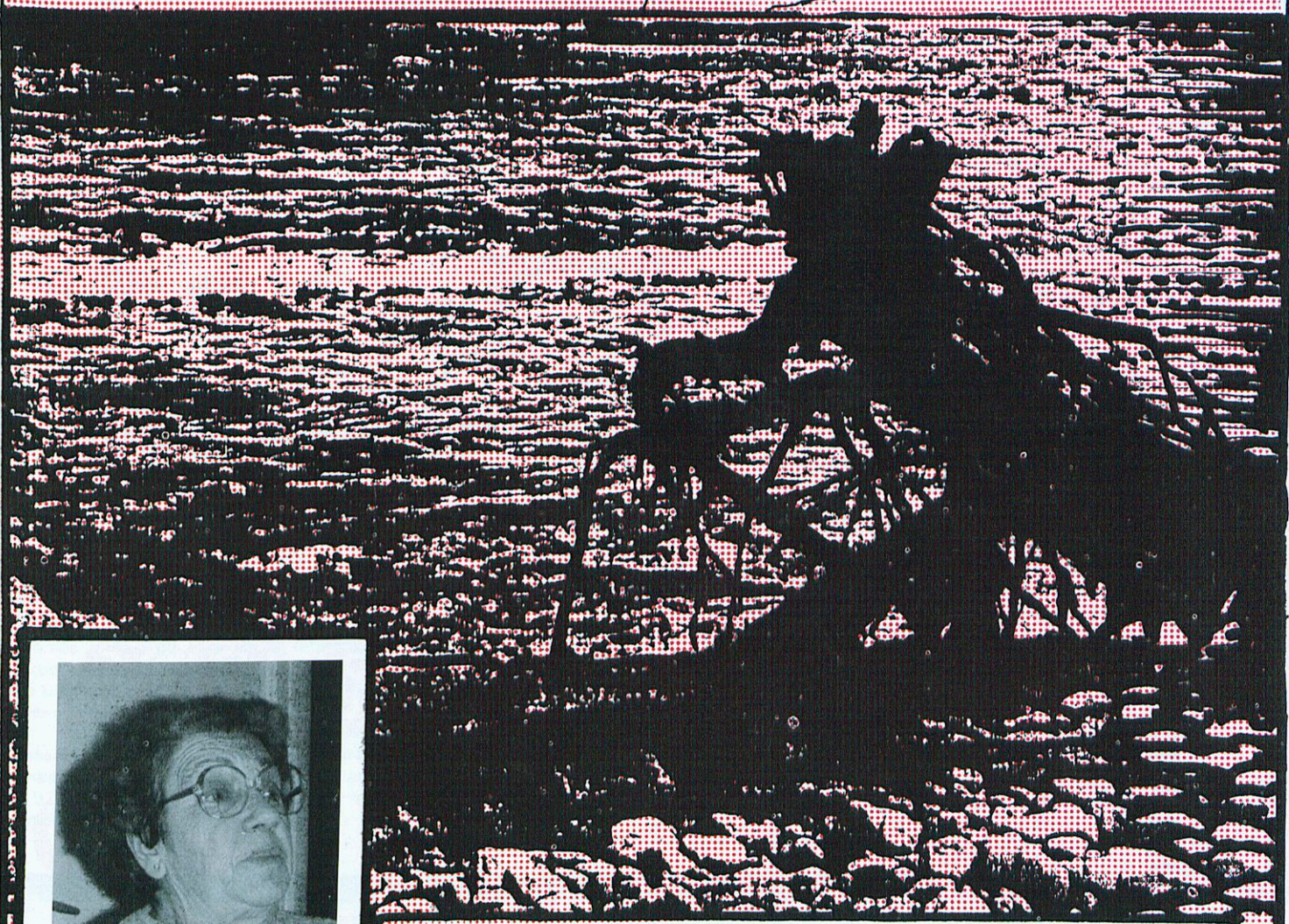

Sumari

EDITORIAL · FULL OBERT · EL TESTAMENT DE SALVADOR DALÍ ·
VIDA ESCALENCA: El Cistell · HISSANT LA PLOMA: A la mili,
a la taula i al llit al primer crit · NOTICIARI LOCAL · ESPORT I LLEURE · UN XIC
DE TOT · HUMOR: A & A · FOTOGRAFIES: ABANS I ARA, QUAN EREM INFANTS I
ANTIGA DE L'ESCALA, etc., etc.

Conversa amb ... MARIA SALA i BALAGUER

REDACCIÓ

Apartat de Correus, 19
17130 L'ESCALA

COORDINACIÓ: F.X. Vila Mitjà, J. Boix
CONSELL DE REDACCIÓ: F.X. Vila Mitjà, J. Piqué, D. Poch, Francesc Targa.
ART I CULTURA: F.X. Vila Mitjà, J. Boix
ESPORT I LLEURE: J. Vilabru
NOTICIARI LOCAL: Serveis Informatius Ràdio l'Escala
VIDA ESCALENCA: R. Guanter
SUBSCRIPCIONS: D. Poch, R.M.ª Sau, M. Prats - Tel. 77 02 04
ADMINISTRACIÓ: J. Piqué - Tel. 77 19 60
IMPRESSIÓ: Gràfiques del Ter, s.a. D.L. GI/287-82

PUNTS DE VENDA:

- BALLESTA, C/ Pintor Joan Massanet, 8
- BAMBI, Avinguda Ave Maria
- LLIBRERIA ROSA, Plaça de les Escoles
- ROMAGUERA, C/ del Pont, 24
- TROBADORS, Passeig del Mar, 2

EDITORIAL

ST.

JORDI

89

HISTÒRIA DELS COL·LEGIS DE L'ESCALA (LA REPÚBLICA)

15 de setembre de 1934. - Ben poc se'n va faltar que no tinguéssim l'escola pavimentada amb fusta; per als que no ho creguin, aquí va la detallada explicació de la sessió d'aquesta data: "Diu el senyor Alcalde que en una visita que féu a les obres del Grup Escolar, li fou posat de manifest el Plànol i les condicions facultatives que regulen la construcció, segons els quals els paviments de les aules, dependències, etc, deuen ésser fetes amb fusta; i atès que dels informes que particularment ha recollit dels mestres fills d'aquesta vila amb exercici a Barcelona i altres persones enteses en aquests assumptes, tots ells opinen que és preferible la pavimentació per mitjà d'enrajolat per resultar molt més higiènic i fàcil de netejar, havia interessat del contractista i confecció d'un pressupost del què costaria el canvi de la fusta per mosaic. I ara que aquest pressupost ja està en el seu poder es posa a disposició de l'Ajuntament perquè el mateix després d'estudiar-lo i tenint en compte les seves manifestacions resolgui el que consideri més procedent. Llegit que fou per l'infraescrit secretari resulta que el canvi de la fusta per mosaic augmenta el seu import en 974,40 pessetes. I l'Ajuntament prèvia aprovació de la gestió del senyor Alcalde i després de discutir amb tota mena de detalls els avantatges i inconvenients del canvi de pavimentació, per unanimitat acorda: Canviar per mosaic la fusta que deuria emplear-se per a la pavimentació de les Escoles que s'estan construint en aquesta Vila i aprovar el Pressupost formulat pel contractista. En Conrad Lloveras, i que la diferència de 974,40 pessetes que deuria abonar l'Ajuntament ho serà amb càrrec a la quantitat destinada a sufragar l'aportació municipal a les obres de construcció del Grup Escolar".

El dia 1 de Juliol de mateix any 1934, prengué possessió la Srta. "Paquita" Bassa i Girona, de qui fa temps m'han parlat diversos ex-alumnes seus. Aquesta mestra va continuar a l'Escalona fins a l'acabament de la guerra civil i per tant era una de les mestres quan es va inaugurar el col·legi.

El mes entrant farà dos anys que va assistir als actes del dissabte 30 de maig per la celebració del cinquantenari i va fer un parlament molt brillant en el pati de l'escola entre les diverses personalitats i altres assistents en aquell acte. Aquí només hi faig aquesta petita referència perquè seguint l'ordre cronològic aquesta fou la seva data de possessió; més endavant la tornarem a trobar per diferents motius en algunes de les actes del col·legi.

El 14 de novembre del mateix any va prendre també possessió la Srta. Maria Trill i Riera en marxar de l'Escalona la mestra Júlia Poch i Ginestà, que hi era des del 9 d'octubre del 1926. També hi va estar fins a la fi de la guerra civil; la tornarem a trobar també seguint la història.

JOAN MORERA

UN POBLET MENUT... MENUT...

Quan vaig a L'Escalona amb la Sarfa i enfilo la carretera que va de Palafrugell a Vilademat, malgrat els anys, el cor em fa una espècie de trip-trap fins que arriba a la cruïlla de Palafrugell, Begur i Pals, on m'aboco de ple a la finestra perquè els meus ulls vegin en flash el poblet menut de "Regincós". Allí hi vaig viure 10 anys, els primers de la meua vida... Per a mi aquest poble no ha estat fins ara, més que un punt sentimental d'un record d'infantesa. Però avui fullejant una Geografia comarcal nova comprada per la Biblioteca de l'Escalona, ha passat a ésser quelcom més. Hi he vist tres pàgines dedicades a aquest poblet menut. I m'he encuriosit i entusiasmat, fins a agafar la ploma i fer-li un petit homenatge, des de l'Escalona, barrejant els fets històrics que el fan important i els meus records.

He trobat que "Regencós fou possessió de la casa de Cruïlles-Peratallada... que el 29 de juliol de 1312, el rei Jaume II, confirmà a les Universitats de Cruïlles, Esclanyà i Regincós els privilegis, llibertats i immunitats que tenien concedits pel difunt noble Gilabert de Cruïlles. A l'inventari dels béns i possessions de Cruïlles-Peratallada s'esmenta el lloc de "Rivo Jonchoso" se suposa que per aquesta grafia, el nom del poble significa: RIU JONCÓS; riu on creixen joncs. Però també diu l'esmentada Geografia "que els actuals investigadors de la nostra toponímia, opinen que deriva de REGINKOZ nom personal germànic. Sembla confirmar-lo la parla popular local: REGINCÓS"

Tant se val. Jo continuaré dient Regincós, com ho he dit sempre...

Una cinquantena de cases a l'entorn de l'Església, carrerons curts i estrets, que conserven trams de l'antic empedrat, és el que hi he contemplat sempre, quan d'escapada m'hi he acostat. Les cases de dimensions reduïdes, amb llindes dels segles XVIII i XIX.

També a la plaça dels Pobles, es veuen les muralles amb la torre angular.

"S'han trobat destrals diverses de pedra polida neolítica, en les excavacions arqueològiques, fetes dins el terme (algunes emprades com a pedres de llamp contra la tempesta).

Un exemplar el tenen els masovers del mas Mató. L'Església de Sant Vicenç fou començada l'any 1805. L'edifici és d'una nau amb capelles laterals i absis poligonal. El campanar de planta quadrada, es dreça al seu costat nord. Són importants a Regencós els forns de terrissers de rajoles i teules".

No puc deixar de dir que hi a una petita escola. Allà vaig aprendre a llegir i escriure. Al costat de l'escola, on el meu avi Rafel, n'era el mestre, hi havia una rajolaria. Són importants a "Regincós" els forns de terrissers de rajoles i teules.

Recordo com si fos ara, que mentre menjàvem pa amb xocolata, a l'hora de berenar, saltàvem per entre els motllos i més avall baixant les escales de l'escola, hi havia el gran forn, on coïen les rajoles, i en Marc o en Pepito, els amos de la rajolaria hi posaven el feixos de llenya preparats i ens acostàvem a veure aquell paorós infern, o bé si n'era el temps amb una canya abastàvem les figues, d'una grossa figuera que hi havia al bell davant mateix... Algú es recordarà de les nostres entremaliadures...

I recordo també les Masies, de les quals en fa esment la Geografia. Algunes amb finestres decorades gòtico-renaixentistes com les del mas Prat i a can Bofill. El mas Andreu, can Bruguera, el mas Mató. Però el que recordo jo més és el mas Pagès. Hi anàvem a buscar la llet. I tot saltant i corrent, a vegades se'ns vessava, però ja ens aranjàvem perquè no ens renyessin... Quants records, de coses i no parlo de persones gaire, per no equivocar-me de nou.

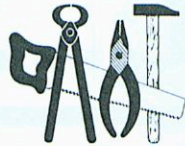
I ja que he nomenat els nostres veïns Marc i el seu fill Pepito, no puc menys de nomenar les meves dues amigues que junt amb altres les recordo, la Carme de ca la Bernada i la Maria Mató.

Un bon record d'infantesa d'aquest poble petit i eixerit, que té història i fa història com tants d'altres...

NEUS XIMINIS

FERRETERIA

GUILLOT

PINTURES
I
JARDINERIA

C/. del Mar, 6 - Tel. (972) 77 04 86 - L'ESCALA

Ramon Ylla i Heras

JARDINER

PROJECTES, MANTENIMENTS I NETEGES
DE JARDINS I TERRASSES

C/. Muntanya Rodona, 12
Camp dels Pilans
Tel. 77 17 34

C/. Maranges, 25
L'ESCALA (Girona)
Tel. 77 01 95

Hostal «El Roser»

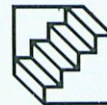
RESTAURANT
especialitat en peixos
i mariscs

* *
HOSTAL MIRYAM HOSTAL REINA

Complete bathroom / Baño completo
Salle de bains complete / Mit Baderaum
Calefacció central / Aire acondicionat
Parking particular / Obert tot l'any

Darrera l'Església, 9 L'ESCALA
Tels. (972) 770219 / 770977 (Girona)

Estudi i Servei.s.c.

ASSESSORIA EMPRESARIAL

Jaume Batlle i Francesc Raurich

C/. Joan Massanet, 40
Apartat de Correus, 5

Tel. (972) 77 21 77
17130 L'ESCALA

AMB LA COL·LABORACIÓ DE

CAIXA DE CATALUNYA

GINNAS PER HOMES, DONES I NENS • AVINGUDA GIRONA, 34 • 17130 L'ESCALA (Girona)

FORUM
E S P O R T I U

G FINQUES GUANTER

ASSEGURANCES EN GENERAL
GARANTIA D'EFICÀCIA I SERIETAT

Avgda. Ave Maria, 7 - Tel. 77 02 72 - L'ESCALA

**AGRUPACIÓ FLEQUERA
EMPORDANESA S.A.**

Carretera de Viladamat a Palafrugell s/n
Teléfon: 77 00 81 — L'ESCALA

MARIA BUIXEDA BURGAS

Vímet

- MOBLES
- ARTICLES BAMBÚ
- DECORACIÓ
- CISTELLERIA
- REGALS
- BOSSES

C/. Empúries, 19
C/. Calvari, 20
Tel. (972) 77 01 85 - L'ESCALA

AIRSA

AÏLLAMENTS, IMPERMEABILITZACIONS
I REVESTIMENTS, S.A.

danosa

Passeig Sant Joan Bosco, 47 - Tel. 20 10 62
PONT MAJOR - GIRONA

"JOAN ENDAL" DE JOSEP Ma FOLCH I TORRES

Josep Ma Folch i Torres, després de guanyar en els diversos concursos que participà, va tenir clars els propòsits argumentals de les seves novel·les.

La persona o l'obra que imità en els primers moments pel seu indiscutible mestratge fou la Caterina Albert. Per aquesta causa, i no d'altra, m'he bellugat fins que he descobert l'obra: "Joan Endal", la qual m'ha donat entre altres coses, l'oportunitat d'introduir-me en la novel·la de principis de segle, 1909. Un corrent nou que els experts han anomenat, des del punt de vista artístic, Modernisme.

L'escenari de l'obra no és l'Empordà com ho fora en el cas de "Solitud" sinó Barcelona: Sant Gervasi, carrer Major de Gràcia, carrer Ample, carrer d'en Rauric, porta de la Pau, la Rambla.

La novel·la vol reflectir el problema socio-econòmic i també nacionalista, de principis de segle, que acabaria amb la vaga general del febrer de 1902.

En Joan Endal és un obrer que viu absent de la vida que bull al seu entorn, no va a la vaga perquè no té iniciativa, la qual cosa li reporta greus problemes de consciència: La Francisca, personatge que no estima en Joan, té d'ell un fill no desitjat i solament aspira a l'ascensió social a qualsevol preu, en Tomaset, el fill, prim i escardalenc, i amb el cap deformat, encara que molt intel·ligent, a l'escola la seva figura es prestava a totes les burles.

Un obra que Josep Ma Folch i Torres va escriure el 1909 amb la finalitat d'atreure la classe obrera cap a un nacionalisme radical i progressista (Jordi Castellanos).

Els personatges reflecteixen tres actituds socials diferents davant la vida que avui tenen una candent actualitat. Després de llegir la novel·la em faig aquesta pregunta: ¿Sortir d'aquesta marginació social és un problema d'instrucció o de "revolta"?

Al carrer, una situació similar, encara que amb matisos molt diferents, s'ha produït amb la vaga general del 14 de desembre del 1988. Vull dir amb això que l'obra de Josep Ma Folch i Torres té una contundent actualitat per la idiosincràcia dels personatges i per les circumstàncies que l'envolten després de vuitanta anys d'ésser escrita.

Des del punt de vista didàctic, l'exemple de l'actitud del personatge Joan Endal ens diu allò que no ha de fer un treballador que pertany a la classe obrera; ans al contrari, ha de participar activament com a membre d'un col·lectiu que pugna per aconseguir les millores que la seva classe social es mereix.

La seva lectura pot fer comprendre millor l'època que ens ha tocat viure.

Després dels fets de la Setmana Tràgica a Barcelona el 1909, Josep Ma Folch i Torres decantà al seu treball artístic cap a la producció de contes per a nois i noies.

MANUEL VILÀ I LÓPEZ

EXILI

Ciutat de Mèxic, 4 d'abril de 1989

Estimada Llúcia:

He rebut la teva carta, en la qual em demanes si penso celebrar els 50 anys del final de la guerra civil espanyola. Creus que podria aprofitar l'ocasió per venir a l'Escala, a passar-hi uns dies, i així evocar temps passats en el meu país d'origen.

No, estimada germana, no. No tinc cap intenció de commemorar l'acabament de la guerra civil, que representà per a mi i per a tants d'altres, emprendre el camí dolorós de l'exili. Vaig haver de deixar el meu poble, els amics i la família, per fugir d'una presó a una mort segura.

A més, com ja saps, l'èxode provocà la mort d'en Martí, el meu millor amic, al camp d'Argelers. Va morir de fam i de fred, sobre la sorra de la platja, sense ningú que l'ajudés, com un animal abandonat.

Durant tots aquests anys he intentat oblidar. Treure'm del cap tots els mals que em provocà la guerra civil. Però ha estat impossible. Perdo la memòria de moltes coses quotidianes, però no puc esborrar el que em va succeir fa 50 anys.

Per tant, aquest any segur que no vindré a l'Escala. Més endavant, si les forces encara em responen, penso venir amb la Carme, el seu marit i els nens.

Pensa Llúcia, que ara tinc dues pàtries: el lloc on vaig néixer i el lloc on he viscut tots aquests anys. Per sempre seré escalenc, però també em sento mexicà. Mèxic em va acollir i em va donar una feina digna, quan altres països em rebutjaren. Aquí vaig conèixer la meva dona, i aquí han nascut els meus fills, i els meus néts. Tots som mexicans.

Com pots comprendre doncs, no sento cap enyorança de l'Escala, però sí que enyoro molt la meva infantesa a l'Escala. Sento nostàlgia de tots aquells moments passats, quan buscàvem crancs i petxines en els esculls de la platja, quan anàvem a córrer per les inacabables pinedes i tornàvem carregats de pinyes i pinyons, de quan anàvem a nedar, a pescar, i tantes altres coses que fèiem, que tu també recordaràs.

Acabo, Llúcia. Espero que em compreguis. Han passat molts anys, però jo sempre ens hem entès. Et recordo i la teva imatge tot hora és amb mi. Abraçades i petons per a tota la família.

Josep

PERE JUHÉ

PENSAMENTS I REFLEXIONS D'ESTAR PER CASA

Si davant del primer obstacle ja et rendeixes, no arribaràs enlloc.

...

Les paraules esdevenen buides quan hom no creu el que diu.

...

T'imagines el que passaria si cada home pogués regular la climatologia segons les seves conveniències?

...

Són molts els que canviarien els diners per la felicitat.

...

La millor resposta a una injustícia és portar una vida que la posi en evidència.

G.

ANXOVES DE L'ESCALA®

Magdalena Sureda

Tel. 77 0146

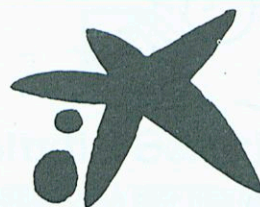

Bancotrans
Banc Comercial Transatlàntic

L'ESCALA

CASA CENTRAL BARCELONA
més de 90 oficines a Espanya.

CAIXA DE PENSIONS

"laCaixa"

Caixa de Girona

Plaça Víctor Català, 9 - L'ESCALA

AGENCIA

BAHI - NICOLAU

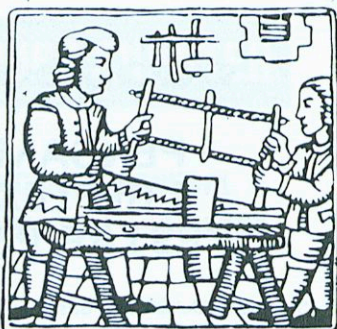
Assegurances en general

AGENT COL.LEGIAT ncal. i prov.

Àngel Bahi i Botella

C. Cadaqués, 6 (Poble Sec) - Tel. 77 06 92
17130 L'ESCALA

**Mobles
Sancho**

Ctra. Palafrugell, s/n.
(DAVANT GASOLINERA)
Teléfon 972 / 77 04 85
17130 L'ESCALA

Lindan

ELECTRODOMESTICS

SERVEI T.V. GARANTIT

A. PRADO

Plaça de les Escoles - Tel. 77 04 90 - L'ESCALA

SASTRERIA

Vila i Borràs

Carrer del Port, 25 - Tel. 77 02 21 - L'ESCALA

CASA FEIXAS

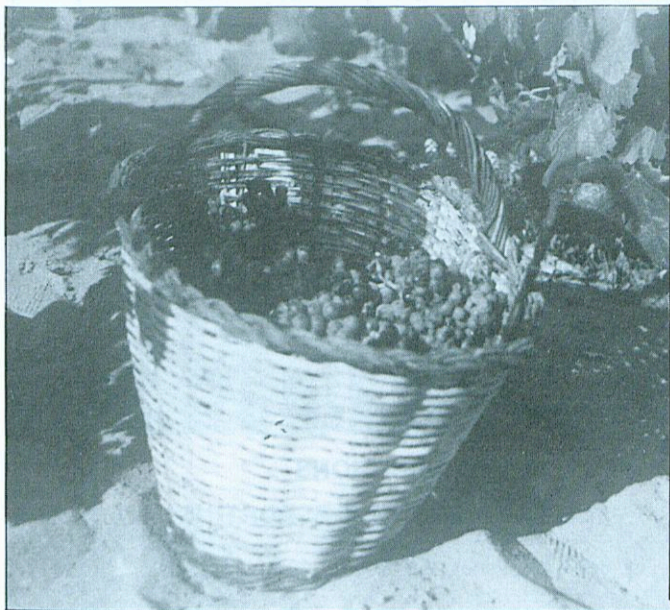
INSTAL.LACIONS ELECTRIQUES, SANITARIES I CALEFECCIÓ
FERRETERIA, ELECTRODOMESTICS I ARTICLES PER A REGAL

Plaça Víctor Català, 17 - Tel. 77 01 99 - L'ESCALA

vida escalenca

REFRESQUEM LA MEMÒRIA

Ricard Guanter

CISTELL.— «Recipient portàtil fet de vimets, joncs, etc., entreteixits, generalment de base oval o rectangular amb una nansa semicircular travessera a la meitat de la seva llargària.

EL CISTELL

Els pobles —i l'Escala n'és un— han estat sempre, per regla general, més a prop del camp, de la pagesia, de la natura en una paraula, que les grans ciutats.

Això vol dir que tocar certs temes, com per exemple el que avui ens ocupa, a molta gent de la metròpoli els pugui dir molt poca cosa.

En canvi, seran molts els escalencs que no se sentiran estranys davant el títol que encapçala aquestes línies, sobretot la gent més gran.

Ara ja no, però sí fa uns anys, no molts, hauria estat molt difícil trobar una casa en la qual no hi hagués, almenys, un cistell. A moltes, era necessari haver-n'hi més d'un.

Era molt fàcil trobar-ne a la plaça del mercat, a les botigues i fins i tot, hi havia venedors ambulants, en particular gitanos. Aquests se'ls feien ells mateixos, però llur qualitat, tenia molt que desitjar.

Jo recordo haver vist, de jovenet, famílies de gitanos prop del rec del molí, als voltants de l'escorxador, on instal·laven llur "caravana" on hi feien vida fins que l'Autoritat competent els feia marxar a la vista d'alguna malifeta comesa.

Els homes, sobretot els de més edat, feien els cistells i coves. Les dones eren les encarregades d'anar-los a vendre al poble, tot passant-los a oferir casa per casa, mentre la mainada, a voltes feia ballar una cabra al so d'un tabal. No cal dir que, tot sovint, hi havia l'estira-i-arronsa a l'hora de tractar el preu. Argument convincent per a fer-lo rebaixar era demostrar-los la poca qualitat de la mercaderia que oferien, sobretot la dels coves, les nances dels quals, tot sovint, quedaven a les mans de nou en nou.

Com que les gitanes, a l'hora de fixar el preu, sempre se n'asseguraven —d'aquí ve la fama que es guanyen aquells qui segueixen llurs passos— es feia totalment imprescindible el regateig. En ésser l'oferta superior a la demanda, el que els interessava era vendre. Al final de la discussió, de costum la gitana deixava el cistell per un preu molt més raonable. Malgrat la victòria assolida per la clienta, sempre quedava la por d'haver estat enganyada. Hom sortia de dubtes quan feina comparacions amb els preus d'altres veïns que n'havien adquirit.

—Aquesta gitana ja m'ha fomut, deia la Pepeta. Que es prepari quan la torni a veure.

—Havies de regatejar més, dona— li responia la Francisqueta.

—Has pagat massa de pressa.

—Veus que en saben tant. Mira que fer-me pagar un ral de més. Ja em sentirà aquesta poca-vergonya de gitana!

I així, rondinant, la Pepeta entrava a casa seva per acabar de fer el dinar del seu home que, d'un moment a l'altre, arribaria de la vinya.

Els cistells i coves que feien els artesans, anomenats cistellers, eren més cars però també més bons i duraven molt més.

A l'Escala hi hagué en Josep Batlle, més conegut per en Sagró Cisteller, al carrer Canyet. Però d'en Sagró ja us en parlaré el proper mes de juny.

A més d'ell, hi havia altres botigues que en venien, però no se'ls feien. Els subministraven cistellers d'altres pobles.

Deia al començament que el cistell era, per a molts escalencs, una eina de treball. Efectivament, era així.

L'Escala, com molta gent sap, era una població on hi havia molta vinya. Es feia imprescindible, per tant, quan arribava la verema, comptar amb l'ajut de molta gent, sobretot dones.

Arribada l'hora del gran protagonisme dels cistells, tots sortien del lloc, de la casa on la gent els solia endreçar i cap a la vinya s'ha dit de bracet de grans i petits. Allà quedava demostrada la gran utilitat del cistell. Incansable i ple fins a vessar, passava una i altra vegada de mans del collidor a les de l'encarregat d'emplenar les semals, valent-se del cové, el germà gran del cistell.

No entro en detalls de la feina de la verema, cosa que espero fer en una propera ocasió. Deixem el protagonisme al cistell. La jornada per ell era dura. Una darrera l'altra, acabada la temporada de la verema, havent recorregut moltes vinyes, normalment les de cada any, enrogit tot ell pel color del vi. La seva flaire no era de canyes i vims, sinó del most del vi novell.

Arribada la tardor, encara que mes tranquil·lament, els cistells anaven tenint feina. Arribaven les figues, els codonys, les magranes, els moniatos,...

Després d'un lleuger descans, tornaven a tenir protagonisme. Encara que molt menys que de vinyes, a l'Escala hi havia hagut també olivars.

Entrat, per tant, el moment d'anar a collir olives a finals de l'any i a principis del següent, el cistell sortia a respirar l'aire pur i sa de les nostres muntanyes.

I qui és que no recorda haver vist un bon cistell de "tomates", barrejades amb pebrots, albergínies, carbassons i cogombres?

Els escalencs venien ofenosos, no fa molts anys, de l'hort amb el cistell ple a cimbellar, donant una alegria a les seves dones, les quals no tenien necessitat d'anar a comprar a plaça.

Les patates primerenques que es collien no entraven a les cases dins d'una saca. Per la seva poca quantitat —eren les primeres que es collien i es tractava tan sols de tastar-les— amb un cistell era suficient.

I què me'n dieu dels bolets? El cistell se sentia i se sent encara orgullós de veure's ple de rovellons.

I quin goig als ulls i al paladar no feina un cistell curull de raïms blancs que anaven a collir —sel·leccionant els millors— un dies abans de la verema, tot coincidint amb la Festa Major de l'Escala.

Les pageses i les dones dels menestrals tampoc en podien prescindir. Dels galliners en sortien amb una cistella d'ous i quan arribava els dies dels mercats setmanals de la comarca —el de Torroella era el més concorregut— allà se n'anaven a vendre's'ls.

A les vigílies de Corpus, el cistell tampoc estava en repòs. La gent sortia als afores de l'Escala, tot buscant la daurada ginesta i el fullam verd.

Jo recordo, de petit, que quan feina d'escolà, la senyora Cristina —neboda de mossèn Carles Costa— ens donava uns quants cistells a fi d'emplenar-los d'ous el dia que anàvem a passar el salpàs pels masos i les cases de pagès de la rodalia.

Com que de cistells n'hi havia de nous i de vells, a aquest els tocava fer feines menys dignes i netes com portar el menjar per l'aviram o per la funció d'anar a collir cargols per a engreixar els ànecs que s'havien de cruspir els dies de la nostra Festa Major.

Segur que ens oblidem de moltes més utilitats del cistell. No ens resta cap altra cosa que demanar-li disculpes per l'oblit a l'entems que agrair-li els molts serveis que ens donà durant la seva vida activa.

RENAULT

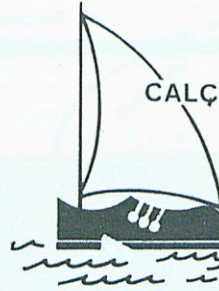
GARATGE FUMADÓ

C/ Ave Maria, s/n.
Tel. (972) 77 04 81
17130 L'ESCALA (Girona)

CALÇATS BALLESTA

Fundada l'any 1920

Pintor Joan Massanet, 10
Tel. (972) 77 02 53
17130 L'ESCALA
(Costa Brava - Girona)

MAGATZEMS **TITUS** S. A.

CONGELATS — CONCESSIONARI

GELATS

Ctra. Viladamat a Palafrugell, km 7
Tels. (972) 77 04 04 - 508 - 584

L'ESCALA
(Girona)

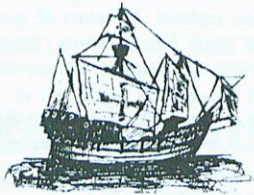
JOIERIA - RELLOTGERIA

J. Molinas

REPARACIONS

COPES I TROFEUS ESPORTIUS

C/ Joan Massanet, 26 - Tel. 77 05 48 - L'ESCALA

Caravel·la

VOLEU REBRE L'ESCALENC A CASA?

SUBSCRIVIU-VOS TRUCANT AL
TELÈFON 77 02 04

O ESCRIVINT A L'APARTAT
DE CORREUS 19 DE L'ESCALA-17130

ROSA MARIA BALLESTA

**CENTRE
D'ESPECÍFICS**

FARMÀCIA

**FÓRMULES
MAGISTRALS**

Pintor Joan Massanet, 4 - Tel. 77 15 75 - L'ESCALA

Tel. (972) 77 03 95 - COSTA BRAVA - GIRONA

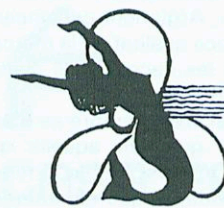

**HOTEL
RESTAURANT**

NIEVES MAR
(ANTIGA CASA NIEVES)

Tels. 77 03 00 — 77 03 04 - Passeig Maritim - L'ESCALA
(Costa Brava)

JOPA

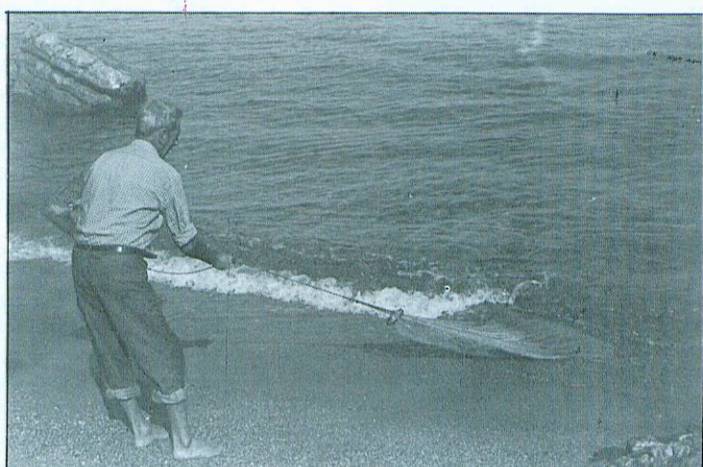
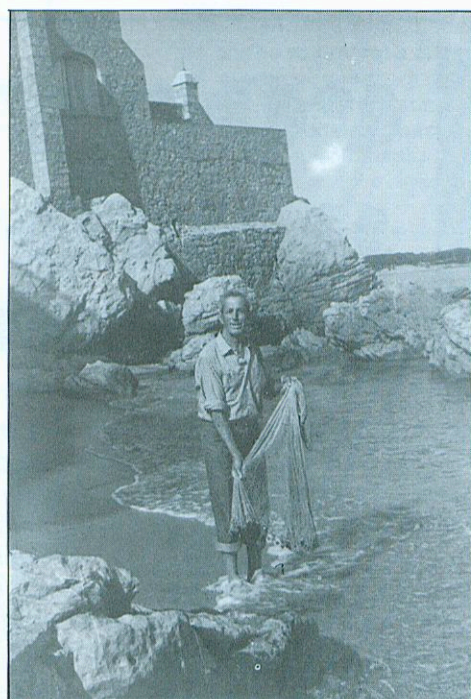
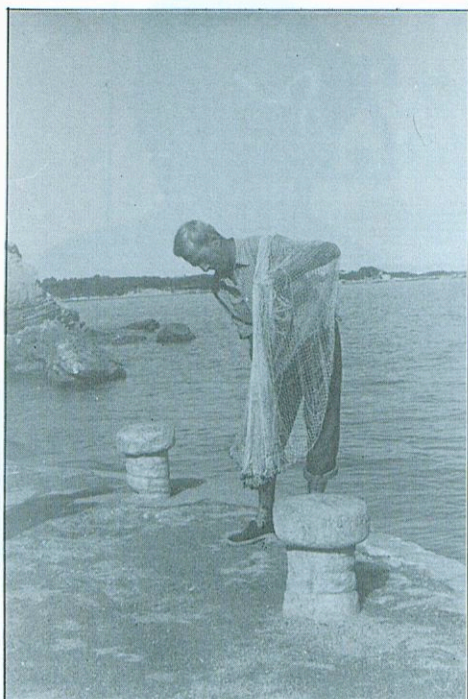
nàutica

Closa del Llop, s/n.
Tel. (972) 77 07 55
L'ESCALA (Girona)

EMBARCACIONS - MOTORS - ACCESSORIS

EVINRUDE

EL PESCADOR DE RALL

Arrufada pel vent la cabellera;
saltant lleuger de l'una a l'altra roca
que les ones emplen de bromera,
blanca tofa de lli que s'hi desfloca;

comes i braços nus; espitregada
la bruna sina fresca d'aigüaler;
sotjant fixa i alerta la mirada
com sotja per l'atzur un esparver,

amb el rall, ens evoca el pescador
el pacient aguait dels primitius,
els nervis afinats en tensió,
següint el rastre d'animals esquius.

Una corrua d'irisats colors,
sortida de l'alguer, solca l'abís;
el pescador la lluca i cobejós,
amb enginy ancestral, cala precis

al mar l'ormeig, que hi forma un cercle màgic.
La corrua esdevé foll escampall
i l'encalmat fondal torna lloc tràgic.
Empresonats els peixos dintre el rall,

s'hi debaten com gemmes animades.
El cobra prestament el pescador
i atesora les joies desmallades
al fons d'un salabret. La lluïssor

contempla triomfant. És el trofeu
recompensa a l'enginy de l'embranchida.
I damunt de la roca, queda en peu,
com símbol de la lluita per la vida,

el cos nimbat per la morent claror,
polsina d'or del sol que va a la posta.
Calmosament se'n torna el pescador
pel camí pedregós ran de la costa,

a la mà el salabret, al muscle el rall,
ahora jou i esplai i amb guany incert,
com incert li és el viure i el treball
que, entre roques i alguer, sovint el perd.

J. Barceló i Matas

conversa amb...

RODOMA

MARIA SALA i BALAGUER és filla d'una família molt coneguda pels mariners de casa nostra i d'altres contrades. L'avi, el pare, algú dels seus germans i un dels seus fills han treballat en el bell ofici de mestre d'aixa. Són moltes generacions dedicades a un treball artesanal imprescindible per a la gent de la mar fins que van començar a aparèixer les barques de plàstic.

La Maria de jove va treballar molt de temps fent de cosidora. Tenim constància d'una altra activitat que ens han dit: havia fet molt bé, teatre.

L'Escalenc.— Maria, quan va néixer?

Maria Sala.— Vaig néixer el dia 2 de desembre de l'any 1.914, a Barcelona. A l'Escala, la crisi econòmica era molt forta, així que l'avi Badó es va quedar a treballar aquí i el pare va marxar a Barcelona a treballar a les drassanes Cardona; amb la mare i els dos germans meus més grans, la Caterina i en Pere. Sóc l'única de tots ells que vaig néixer allí. Els altres tots són nascuts a l'Escala.

L'Esc.— Quants anys vareu estar a Barcelona?

M. S.— Els pares hi van ser cinc o sis anys, quan vam tornar a l'Escala jo tenia dos anys. Vam anar a viure a la platja, allà on ara és Can Mallart, hi teníem una taverna, que es deia «Bar la Platja». Erem dotze o tretze de família, els pares i nosaltres, que ja erem sis germans —l'Annieta encara no havia nascut—; la tia Esperança que encara era soltera, els pares de la mare i l'avi patern. Figure-vos!. I ara no podem viure més de dues o tres persones juntes!

L'avi tenia obert tota la nit per quan venien les barques, i de dia ho regentàvem tots. El diumenge feiem berenars i ressopons, i a mi, petita com era, em feien treballar a la desesperada, tu diràs!. Tenien unes taules llargues, encara sembla que ho veig.

L'Esc.— Venia la gent del poble a berenar?

M. S.— Sí, i també dels voltants. Els de Can Japot i d'altres masos n'eren parroquians i també venia gent de Viladamat i d'Albons, recordo a n'en Motas d'Albons i en Fèlix Ballesta no faltava mai al ressopons.

L'Esc.— I als ressopons, què es donava?

M. S.— El que volien: popets a la llauna, rogers al forn, suquets, bolets amb vedella, sardines a la brasa, bé, el que demanaven.

L'Esc.— I l'avi Badó, compaginava la feina de la taverna amb la de mestre d'aixa?

M. S.— Sí ell continuava, amb el pare, fent de mestre d'aixa.

L'Esc.— On teniu la drassana?

M. S.— A la Punta, on hi havia el salvavides, allà hi vàrem treballar molts anys, després es van traslladar a on ara hi ha el Juvínés, que aleshores era una gran esplanada i allí hi tenien una barraca feta de fusta amb les màquines de serrar i planejar. D'allà vàrem anar a Can Serrats.

L'Esc.— I, mentres vós ereu petita i ajudaveu els pares, va anar a l'escola?

M. S.— Sí, aquí mateix, amb les monges de la Sagrada Família. Hi vaig anar fins els 16 anys, allí vaig aprendre a brodar. I quan vaig

plegar vaig anar a cosir al taller de la Carme Guerra i l'Antònia Brugués, que treballaven per Can Broggi, una casa de llenceria del Portal de l'Àngel de Barcelona. Feiem roba interior, plena de brodats, caladets, fistons... Allí vaig aprendre molt de brodar. Cada setmana ens enviaven pel recader un paquet de roba ja tallada i fins i tot dibuixada, i nosaltres els hi tornaven acabada.

L'Esc.— Quines noies hi venien?

M. S.— La Carmeta Cros, la Maria Ximinis, aquesta va ésser qui em va ensenyar a brodar a mi, també venia la Rosa Pernau, que també brodava; la Lola Vicens, la Lola Ballesta, que quan es va casar amb en Marcel ens va convidar a totes a casament; la Laura Callol, la Marta Vicens..., erem força colla.

L'Esc.— I fins quan hi va anar cosint?
M. S.— Forces anys, recordo que guanyava deu rals cada dia, jo era de les que guanyava més perquè brodava. Les que no feien feines tant delicades, que cosien a màquina o a mà, només guanyaven dues pessetes diàries.

L'Esc.— I mentrestant, a casa vostra encara continuaven amb la taverna, no?

M. S.— La taverna era de Cal Nano, avis de la Magdalena Sureda i quan ens la vam quedar, ells vàren anar a viure a casa nostra, aquí al carrer Major, on ara hi ha la Caixa de Catalunya. Així que, quan els pares van decidir deixar el negoci, en no ser la contracta encara acabada, el Nano va continuar vivint a la nostra casa i, com que ens vam entendre per traspasar la taverna amb en Maurici Callol, nosaltres vàrem haver d'anar a viure a casa d'aquest últim, al carrer de la Torre.

L'Esc.— I va ésser allà on vàreu agafar la central de telèfon?

M. S.— De seguida no, al cap d'uns anys d'ésser allà, ens varen dir si volíem agafar la central de telèfon. Fins aquell moment la tenien a Can Solés, és a dir a Can Mansó, que era l'únic banquer que hi havia en el poble i allà mateix hi havia el locutori de telèfons, amb una petita centralita amb dos ó tres abonats, i com que s'havien d'aixecar a la nit per saber el preu del peix del mercat central, ho van voler deixar. Em sembla que el donaven a famílies nombroses i ens el van donar a nosaltres. Aleshores ja la contracta amb els de Cal Nano s'havia acabat i vam tornar a casa. Jo tenia uns dotze anys.

L'Esc.— Venia molta gent a telefonar?

M. S.— Al principi no, però al final era un defici. Només hi havia dos locutoris. Les conferències s'havien de demanar a Torroella, que era qui ens donava línia amb Girona. Era desesperant, la gent s'esperava tres i quatre hores per poder parlar amb Barcelona.

Primer ens donaven un 20 per cent del que recaudàvem, però quan van veure que la clientela augmentava i els hi va semblar que la recaudació era massa grossa, a la meva germana Caterina, que amb el pare eren els que ho portaven darrerament, la van posar a sou fixe i molt baix.

L'Esc.— Com va conèixer el vostre marit?

M. S.— Vaig conèixer el meu home en temps de guerra. Va venir amb les milícies, a controlar el telèfon, i mireu, em va enredar i em va controlar a mi...

Ens vam casar a l'any 1937, en plena guerra. Ell se'n va anar al front i jo cap a casa seva, a Cornellà de Terri, amb els sogres que tenien una fleca. Allà hi van néixer en Josep i en Salvador, però després el meu home es va posar malalt i vam venir a l'Escala. En Josep tenia 12 anys i en Salvador 10. El pare ens va aconsellar, donat que el meu home estava delicat de salut, que agaféssim un taxi, feina que ens va anar força bé. En Salvador, va continuar l'ofici de la família, quan va sortir de col·legi, va anar a treballar a «l'astillero» amb l'avi i l'oncle Pere.

L'Esc.— Quin tipus d'embarcacions feien?

M. S.— Teranyines, botes pel palangre, i durant un temps van fer també canots, recordo «Mar i Cel», «Mare Nostrum», «Itilles». També van fer una barca molt grossa per Josep Pla, que es deia «Mestral». Així mateix van fer botes per francesos, que tenien els vaixells al club nàutic de Port Vendres, era gent de Perpinyà.

El negoci funcionava bé, però no en sabien gaire de fer factures. Treballaven com desesperats però tot els semblava massa car i hi guanyaven ben poca cosa.

L'Esc.— Eren els únics mestres d'aixa que hi havia a l'Escala?

M. S.— Sí, encara que un treballador que havien tingut i li deien el «Rosenc», es va parar pel seu compte i durant uns anys va treballar a Can Català, i també a on ara és a Can Nonito. També havia vingut a treballar amb el pare en Joan Albertí, que era de Sant Feliu de Guixols, i en quedar-se a viure a l'Escala es va posar de fuster.

L'Esc.— Cosiu encara, Maria?

M. S.— Últimament he tornat a cosir a Ca la Joina i hi ve també la Núria Sureda. Treballen molt, valen moltes pessetes totes dues i son molt voluntarioses, sempre estan a punt per col·laborar en tot el que sigui i això que totes dues estan carregades de feina.

Els diumenges a la tarda vaig al Casal dels Avis, però els dies de faner no, ja tinc altra feina.

L'Esc.— Encara brodeu?

M. S.— Mireu, fa molt poc vaig fer tres camisetes de naixement per una meva neboda que ha de tenir un petit, com que encara tenia patrons de temps endarrera les hi vaig fer.

L'Esc.— Ens havien dit que havieu fet teatre.

M. S.— Sí, jo era la primera actriu de la

secció teatral del Centre Joventut de l'Escala. La guerra ens ho va tirar tot a terra. La secció teatral va durar quatre ó cinc anys. El director era en Pepet Leonart, l'home de la Candelària, que feia de baster. L'Estela, oncle de la Maria Colomeda, ens feia d'apuntador i el galan jove era en Piquè.

En començar la secció teatral no trobaven dones i en Pere, el meu germà, que era president del Centre Joventut, em va dir: «Guaita Maria, volem organitzar una secció teatral i no trobem cap dona, no hi sortiries pas tu?» Jo vaig acceptar. De petita ja havia fet comèdia a Ca les Monges i m'havia agradat.

La primera obra que vam fer era de l'Ignasi Iglesias i es deia: «Mare eterna», només hi sortia una dona. Hi actuaven, entre altres, en Pepet Leonart, en Piquè, en Jaume Quicús i jo, que feia de Marió.

En tenir èxit amb aquesta obra vam trobar més dones, la Teresita Paltré, la Lola Pumarola, la Lola Vicens, la Marta Vicens... Més tard vam fer «La dama de l'amor feréstec», «La dona verge», «Desamor» i d'altres. Hi actuaven en Sidon, en Joan Callol, la Pepita Català i altres que ara no recordo.

També vam fer «La farsa de l'honor», de Pual i Aragall.

El teatre sempre era ple. Havíem d'anar a Platja d'Aro, perquè va venir un parent d'en Rosendo Oliver a fer la sarsuela «Luisa Fernanda» i llavors vam acordar de nosaltres tornar-los la visita, però no va pas poder ser, perquè va esclatar la guerra. El que era molt bo fent teatre era el germà de la Miquela Petanca, en Josep Sureda, que va morir a la guerra igual que el seu germà Ernest. En Josep era un gran còmic, també era molt bon còmic en Miquel Carreras. Al Centre de Joventut de l'Escala, nosaltres en formàvem la secció teatral. Tots erem voluntaris. Un era president, l'altre secretari, l'altre tresorer, no sé de què perquè no teníem ni un cèntim, però bé... Aquest centre, ja ho sabeu, es va fer amb donacions de l'un i l'altre, amb prestacions voluntàries... era una cosa del poble.

Centre Joventut L'ESCALA

DIUMENGE, DIA 5 DE GENER DE 1936.
A DOS QUARTS DE DEL DEL VESPRE

Vetllada inaugural de la Secció Teatral del "Centre Joventut"

Es posarà en escena el drama en dos actes, d'en J. Puig i Ferrater

DESAMOR

Sota el següent repartiment:

Destina	Srta. Maria Sala
Amàlia	Srta. Teresa Paltré
Raquel	Srta. Pepeta Català
Marc	Sr. Sidon Pasqual
Guillem	Sr. Joaquim Piquè
D. Blat	Sr. Josep Sureda
Ramón	Sr. Josep Leonart

I la divertida joguina

LA PORTERIA

a càrrec de

Sra. Pepa	Teresa Paltré
Donya Bàrbara	Dolors Pomerola
Donya Escotàstica	Cacarina Oliveras
Micari	Miquel Carreras
D. Trifon	Josep Sureda
Sr. Feip	Joan Callol
Fernandito	Pere Sala
Liórenc	Francesc Ribas

A DOS QUARTS DE DELI EN PUNT

PREUS: Entrada soci 50; Entrada no soci 75 Cts.

NOTULES. LES DE COSTUM

EN PREPARACIÓ

ELS VISIONARIS
L'IMPENITENT

d'en J. Pous i Pagès
d'en R. R. Vidales

EL TESTAMENT DE SALVADOR DALÍ

Les darreres voluntats de Salvador Dalí han estat per a molts com una pòstuma aixecada de camisa. Jo, contràriament, sóc dels qui pensen que, donada la pública notòria espanyofília de Dalí, el seu testament ha estat un dels actes més conseqüents i autèntics de la seva vida. Comentant-ho, l'artista Josep Capella i Riera deia així en el setmanari figuerenc *Empordà* del dia 15 de febrer:

"...Deixeu-me comentar una cosa que —si voleu que us sigui franc— m'ha fet molta gràcia: Veure com hi ha hagut gent que ha passat de l'èxtasi delinià a la defenestració del geni perquè, en el seu testament, el pintor figuerenc ha deixat hereu universal l'Estat espanyol".

La veritat és que, encara que tot i fent ostentació del seu accent empordanès i sense deixar els atributs catalanesos de la barretina i les espadenyes, Salvador Dalí mai no havia amagat la seva simpatia i admiració, primer pel franquisme, darrerament per la monarquia, i sempre per tot allò que podríem definir com una barreja entre "quixotesca" i "sanxopanxista" del sentiment espanyol.

Ha estat un català universal, sí; però d'una catalanitat espanyolíssima. Les seves darreres "poesies" en són una mostra. Tothom ha dit que va mantenir fins al darrer moment el cap clar, encara que amb evidents dificultats físiques d'expressió. Es pot dubtar, doncs, de la seva qualitat literària —més aviat escassa, francament— però els "versos" són una evident demostració del seu pensament espanyol. L'"Oda a la monarquia" ho diu ben net: **"...como la patria es eterna, más refulgente que el sol, me moriré escuchando el himno nacional del pueblo español".**

Sort que a ningú no se li va ocórrer de posar la marxa reial al circuit sonor del Teatre-Museu en el moment de l'enterrament. Això m'ha fet recordar que, quan es va estrenar la gran obra artística-teatral que ha fet de Figueres la Meca daliniana, el geni havia projectat coronar l'edifici amb un monumental escut "nacional" que havia de col·locar-se, portat per un helicòpter, en el moment de la inauguració. Us imagineu la famosa àliga imperial amb el jou i les fletxes baixant del cel damunt de la cúpula reticular?

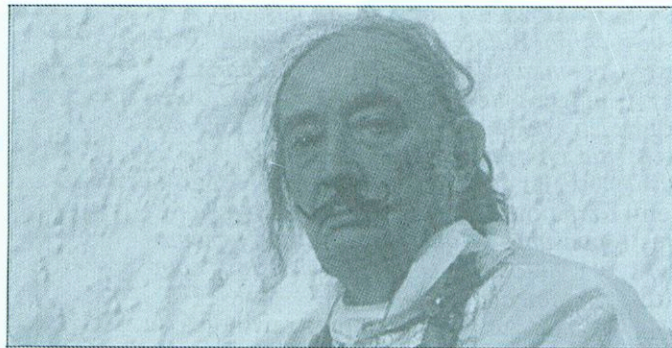
Ignoro si va ésser per impossibilitat material o bé si algú —amb menys geni, però amb més seny— es va descurar de construir l'escut o de contractar l'aparell. El cas és que aquella patriòtica exhibició també va quedar inèdita...

Em permeto completar les ratlles anteriors del setmanari *Empordà* amb uns paràgrafs ben il·lustratius extrets d'una "conferència" donada per Salvador Dalí al Parc Güell de Barcelona per les Festes de la Mercè de l'any 1956, dedicada a Gaudí. Són copiats textualment de la ressenya publicada a *La Vanguardia* d'aquell 30 de setembre:

"...Seguidamente Dalí exaltó los valores espirituales hispánicos. Como escribió Eugenio Montes, citó, en los documentos actuales de terrible decadencia moral, ser español es una de las cosas que aún se puede ser. Y ser de Reus, añadió, quiere decir ser español y por tanto, genial. Los de Reus, los de Figueras, los de Port Lligat, los de Málaga, los de Sevilla y los de El Escorial, por ser españoles son geniales porque todos, unos sobre los hombros de los otros, formamos una torre mística, esa torre de sangre nobilísima que constituye la unidad española... Cuando un español sale genial, dijo, no se le puede comparar con nada. Pero los españoles somos sólo sordos con los nuestros. Velázquez fué un genio español. Y Gaudí, después, fué otro genio también español. Y ahora, el Generalísimo Franco es el mejor Jefe de Estado que existe en Europa. Estos son los hombres que da España..."

Tot això Dalí ho deia malgrat l'ignominiós assassinat del seu íntim amic, el poeta Federico García Lorca. Precisament va ser aquesta fervent ideologia franquista la que va provocar el trencament amb el director cinematogràfic aragonès Luis Buñuel, que va morir a l'exili. Dalí hi havia col·laborat en les pel·lícules "Un chien andalou" (1929) i "L'Àge d'or" (1931). Per cert que, aquesta darrera, quan es va estrenar a París, va provocar un gran escàndol.

Em sap greu haver de retreure tals antecedents. No és pas la meua intenció sortir ara a la caça de bruixes. Durant la guerra civil, tant en el bàndol franquista com en el republicà, es van cometre tants crims i tantes iniquitats, continuades després en el llarg període de postguerra, que, el miracle d'una transició política pacífica solament es va poder aconseguir fent creu i

ratlla al passat de moltes persones. Però, una cosa és perdonar i l'altra és oblidar. El saber perdonar és una virtut, però la manca de memòria col·lectiva és un defecte. A Catalunya en tenim una trista experiència a través de la història. El retre immerescuts honors a certes persones suposa un escarni a la memòria d'aquelles altres que van pagar molt cara la seva integritat moral i la seva insubornable fidelitat a la terra. Socialment, resulta negativament allisonador... En aquest sentit, crec sincerament que en el cas Dalí se n'ha fet un gra massa. Els indignats espectadors que el volien linxar en aquella tristament memorable conferència que va donar a l'Ateneu Barcelonès, el 22 de març de 1930, poc es podien imaginar que el seu protagonista fos enterrat amb els honors de la glòria nacional de Catalunya. El mateix Dalí, cínicament, en les seves memòries ens escriu així aquella vergonyosa sessió, a la qual es va presentar amb un pa de barra damunt del cap:

"Una tarde, a principios de otoño, Gala y yo partimos para Barcelona. Había sido invitado a dar una conferencia en el Ateneo y decidí ensayar mis facultades de orador y poner a prueba de una vez por todas, mi capacidad para agitar al público... Entré en la materia de mi discurso con una breve y vibrante apología del Marqués de Sade, que presenté como contraste a la degradante ignominia intelectual de Àngel Guimerá, que había muerto pocos años antes y era el más venerado y respetado de los literatos y patriotas catalanes. Llegando a uno de los puntos críticos de mi discurso, dije con dramático énfasis: Ese gran pedera, esa inmensa putrefacción velluda que se llamó Àngel Guimerá... En este momento me di cuenta de que mi conferencia había terminado. Apoderose del público una histeria completa. Arrojáronme sillas y, sin duda alguna, me habrían hecho papilla, si no hubiesen entrado los guardias de asalto a protegerme de la furia de la muchedumbre..."

Desgraciadament, la vida de Dalí està plena d'episodis semblants, plagats de grolleres obscenitats i sacrílleges blasfèmies. Ara que ja és mort, un mínim d'aquella caritat i respecte que ell mai no va tenir a res ni a ningú, m'exigeix tirar-hi un vel...

La nit que Dalí estava de cos present vaig captar casualment en un canal de televisió francesa un reportatge molt significatiu. No era pas una exposició d'obres seves. Això hauria estat el més normal per il·lustrar la notícia de la mort d'un pintor. Doncs no, el reportatge consistia en uns quants dels "shows" que li havien donat fama internacional: sortint de la closca d'un ou gegantí, tirant un piano de cua al mar de Port-Lligat, empastifant amb pintura i esprai d'escuma el cos d'una noia nua o perorant emfàticament sobre les teories més absurdes i grotesques amb un enfilall d'intel·ligibles i recargolats adjectius de la seva invenció. Tot això entre un aldarull de riallades, aplaudiments i xiulets.

En aquells moments, veure'l amb el seu posat hieràtic, amb els ulls exageradament esbatanats de fals paranoic i els engomats bigotis de domador de circ, fent totes aquelles bajanades, em va causar un efecte depriment a més no poder. En certa manera em va semblar com si Dalí fos víctima de les seves mateixes armes. O més ben dit, d'aquella consigna del surrealisme francès que ell havia acabat servilment: la **"d'épater les bourgeois"** profanant el record dels morts il·lustres.

S'ha tractat en diverses ocasions el drama intern del pobre pallaso que es veu obligat a fer riure en els moments més tràgics de la seva existència. Però el pallaso només ha de fer l'esforç d'estar en escena durant una estona. Què és això comparat amb el secret drama íntim de Dalí, que, víctima de la màscara que ell havia creat no va poder tenir ni un moment de sinceritat davant del públic? De què li van servir tots els seus milions si no va poder fruit de l'elemental goig de riure, que és un dels atributs que ens distingeix de les bèsties que està a l'abast de les persones més pobres?

I és que, deixant de banda el criteri que pugui merèixer Dalí com a pintor, el que admeten tant els seus apologistes com els seus detractors és que, no va ser la seva obra pictòrica, sinó les seves excèntriques "boutades" el que el va fer cèlebre internacionalment.

El periodista empordanès Agustí Calvet, el brillant i cultíssim articulista que es firmava amb el pseudònim de "Gaziel", després d'una visita a Dalí va escriure el següent:

"Però, l'íntim secret de Dalí, home viu com ell sol, és d'haver-se adonat tot seguit de tres realitats formidables: una, que el seu art, fet i fet, és de substància anacrònica, no pas un art del dia exponent del món actual; dues, que avui un pintor de la seva mena tenia, per tant, molt poques probabilitats d'anar lluny; i tres, que l'èxit cobejat, ressonant i fructuós com ell el volia, era impossible d'assolir-lo únicament amb la seva pintura. I aquí fou quan va entrar en escena la segona personalitat de Dalí. Una persona molt superior a la pictòrica, que tot seguit descobrí el biaix precís que li convenia de prendre per a imposar-se i triomfar. Enmig d'un món desballestat per l'enfonsament de tots els antics valors estables, i cada cop més abocat a la ramaderia, el procediment havia de ser a base d'enormes excentricitats.

Un enginyer faceciós, discordat i inesgotable. Uns dots d'autopropagandista realment excepcionals. Una gran mà esquerra per a obrir portes i crear interessos. I una empenta d'empordanès que no es para en barres i tot ho tomba d'esquenes. En aquest ram, no hi ha hagut ningú que li passés la mà per la cara. Molt pocs homes han estat capaços com ell, d'enfilar-se dalt dels escenaris més vistosos o bigarrats del món i fer-hi unes barriles més astorades..."

És per això que, Salvador Dalí, com a home i com a artista, a mi sempre m'havia fet una profunda llàstima. Ell i de retop la humanitat que ha fet possible el cas Dalí. Coincideixo plenament amb Gaziel quan comentant aquest aspecte, escriu:

"¿On som, a fe de Déu, em deia a mi mateix, i quin temps estrany és el nostre, perquè un artista com aquest, ple de talent i dotat d'un ofici extraordinari, aconseguixi que tot el món parli d'ell, no pel que realment la seva pintura val, sinó perquè diu i fa aquestes barrabassades?"

"...Perquè —diguin el que vulguin els seus detractors— Dalí és un dels fenòmens més característics del món d'avui dia. Que consisteix —en tots els ordres, i gràcies a la virtut irresistible d'una propaganda sàviament aplicada a les masses— a donar gat per llebre. La pintura de Salvador Dalí ha comptat ben poc en tot aquest tripijoc. El que ha comptat, en definitiva, és la xerinola increïble del protagonista, amb la qual ha fet empassar com a novíssim i revolucionari un art que, despulat de tots els seus accessoris i oripells de prestigiació, és el més arcaic, conservador i de "tout repos" (com diuen els francesos), sorgit modena-

ment a Catalunya".

Quanta frustració interna devia arrossegar Dalí com a home i com artista! El seu íntim ressentiment envers la societat que l'havia consagrat, no per les seves obres sinó per les seves pallassades, es tradueix en els següents paràgrafs, copiats sense traduir d'una entrevista publicada a *La Vanguardia* del 14 de novembre de 1971. El periodista, Robert Bosschart, li pregunta:

"¿Considera necesario para su obra artística mantener la extravagancia en la personalidad de Dalí?"

I Dalí respon:

"Como vivimos en la época de los cretinos, la época de la sociedad de consumo, sería lamentable que yo no me aprovechara de los cretinos de mi época para ganar más dinero. Y como, después de mi mujer, lo que más me gusta es el dinero, aprovecho todas las ocasiones para que constantemente haya una especie de diarrea de oro y de dólares cayendo monótonamente sobre mi vida, lo que me proporciona una satisfacción casi insuperable.

— Y el arte, ¿para qué sirve?

— Para nada"

Tal com confessa Dalí sense embuts, tota la seva vida —i la seva mort!— ha estat presidida pel mercantilisme. No en va, André Breton, cap de brot del surrealisme francès, quan l'any 1941 va partir peres amb Dalí, va batejar el seu antic company amb el nom de "Avida Dollars". Fixeu-vos que és una enginyosa i malèvola combinació pejorativa de les dotze lletres que componen el nom i cognom de Salvador Dalí.

Si no hagués estat pels enormes interessos econòmics en joc, no costa gaire d'endevinar que el balanç final sobre Salvador Dalí hauria estat molt diferent. Moltes firmes de la pintura contemporània s'han convertit en moneda de canvi, amb un valor tan convencional com el del paper dels bitllets de banc, que, no per això són menys cobejables. Al marge de qualsevol consideració de tipus moral, estètic, artístic o patriòtic, el llegat Dalí representa un patrimoni de milions. Això explica —i justifica en certa manera—, l'actuació de les nostres institucions.

Pels volts de l'any 1960, un dia em trobava a la Rambla de Figueres amb un amic, quan va comparèixer Dalí. Era l'època que es passejava disfressat de pastor, amb barretina, samarreta de pell i un gaiato a la mà. El meu amic, que el coneixia, es va quedar molt sorprès quan vaig refusar el seu oferiment de presentar-me'l. Li vaig intentar explicar que m'hi sentiria molt incòmode, perquè no sabia què dir-li. Ara que la mort ha abaixat el teló del darrer acte d'aqueixa tragicomèdia que ha estat la seva vida, sí que li puc dir amb tota sinceritat i amb la més indulgent i caritativa comprensió:

— Descansa en pau, Salvador Dalí. Per fi se t'ha acabat haver de fingir.

LLUÍS ALBERT

informació

Comunicació del Servei Municipal de Català

Havent començat una campanya per a la normalització en llengua catalana de les inscripcions a la guia telefònica, posem en coneixement de tota persona a qui convingui i desitgi modificar la pròpia en el sentit exposat que només li cal donar el nom i signar la butlleta que trobarà a disposició a la recepció de l'ajuntament. Aquest Servei s'encarregarà d'omplir-la i de tramitar-la.

EXEMPLE:

Municipi: L'ESCALA
Abonat: FINQUES GUANTER
Núm. telèfon: 77 02 72

Senyor,

Com a abonat a aqueixa companyia, amb la ressenya que figura a la capçalera, us demano que prengueu les disposicions convenients perquè la meva inscripció a la Guia telefònica es modifiqui de la manera que detallo a continuació:

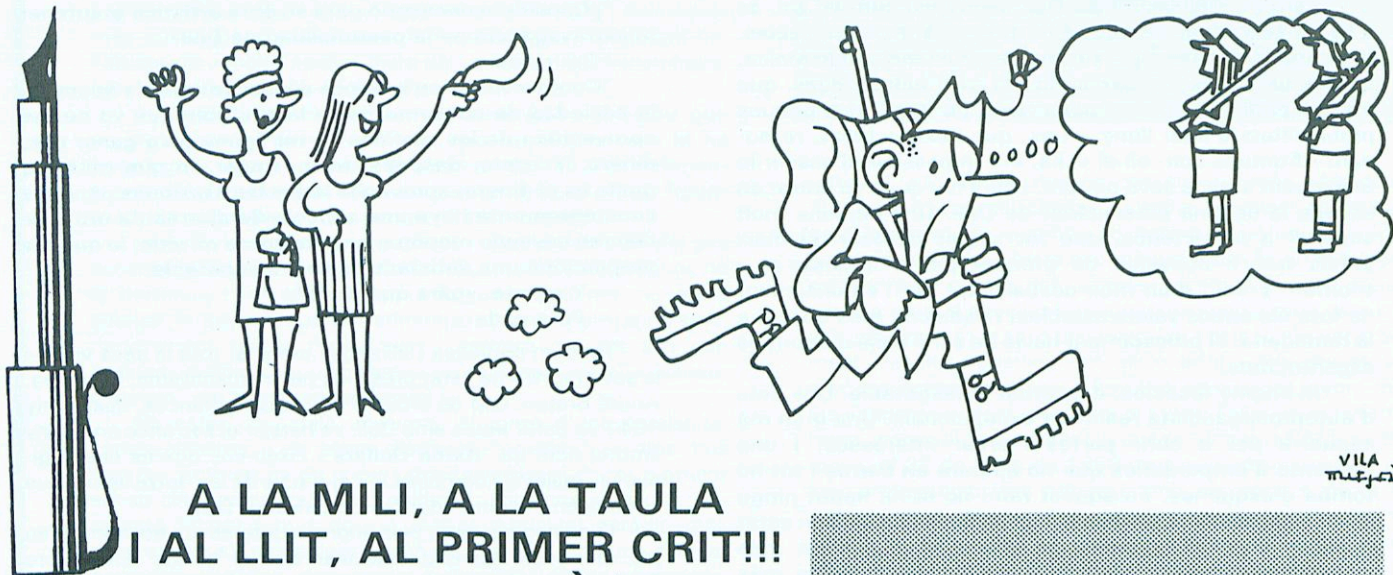
Anotació actual	Anotació sol·licitada
FINQUES GUANTER Avenida Ave María, 7	FINQUES GUANTER Avinguda Ave Maria, 7

L'Escala, 30 de març de 1989

Sr. Administrador de la "Compañía Telefónica" a

GIRONA

hissant la ploma

VILA
MATILDE

A LA MILI, A LA TAULA I AL LLIT, AL PRIMER CRIT!!! LA PART FOLKLÒRICA

A l'Art. 14 de la Constitució Espanyola hi diu: "Els espanyols són iguals davant la llei, sense que pugui prevaldre cap discriminació per raó de naixement, raça, sexe, religió, opinió o qualsevol altra condició o circumstància personal o social".

Per si això fos poca cosa, al punt dos de la Secció segona, dins el títol primer diu:

"La Llei fixarà les obligacions militars dels espanyols i regularà amb les degudes garanties, l'objecció de consciència, així com les altres causes d'exenció del servei militar obligatori, podent imposar, en el seu cas, una presentació civil substitutòria."

I acabem amb les curiositats, en el mateix magne escrit hi figura, a l'Art. 19, el que segueix:

"Els espanyols tenen dret a triar lliurement la seva residència i a circular pel territori nacional".

Serveixin aquestes ratlles per veure per on se'ns vol fer moure.

LA PART SERIOSA

El que no es diu en la Llei de les lleis de l'Estat espanyol és que el servei militar és obligatori només per als homes, la qual cosa introdueix la primera de les complicacions (veure art. 14).

Però no només això, sinó que, el servei s'ha de fer en determinats llocs (vegeu, si us plau, l'art. 19).

Amb altres paraules, avui a l'Estat espanyol, un home que tingui entre divuit i vint-i-cinc anys, està discriminat per raó de sexe, i com veurem més endavant, per opinió i altres circumstàncies. Aquest home té l'obligació de, durant un període d'un any (només tres-cents seixanta-cinc dies, no-res) a fer el servei obligatori, fent vida militar, sota les ordres militars, i a la pràctica amb els seus drets descafeïnats, quan no trepitjats. Aquesta meravella se sol fer en uns llocs especialment condicionats als quals és obligatori anar-hi (voleu repassar si us plau l'article 19?).

Però encara ofereix més el producte: aquests afortunats que veuran món, tenen la possibilitat de tornar a casa seva amb algun forat de més, o en el pitjor dels casos, de tornar amb els peus per davant.

Aquesta meravella, a canvi d'un any de la seva formació acadèmica, professional i humana.

LA PART CURIOSA

Mentre una persona del sexe masculí ha de fer el servei militar obligatori, una persona del sexe femení per exemple, pot:

- Buscar-se una feina (en moltes ofertes de les quals hi abunda la frase "lliure servei militar" o abreujadament LSM o SMC)

- Continuar rebent una formació acadèmica (d'igual grau o superior). Recordeu que les pròrrogues per estudis s'acaben als 25 anys sense delació, i això interromp bruscament la formació acadèmica habitual).

- Ser beneficiària d'una beca d'estudis a l'estranger.
- Iniciar un negoci, una empresa, una indústria o un comerç que podrà atendre al 100 %.

...Tot allò que se us pugui ocórrer que es pot fer a la vida.

Us adonareu de la diferència que hi ha entre haver de fer A o B i poder fer A,B,C,D,... Això ho empara la Constitució Espanyola.

LA PART QUE ÉS PART I MITJA

Per no fer el servei militar obligatori hi ha dos camins: el legal i els altres. Aquests últims varien segons la imaginació i les possibilitats econòmiques dels parents pròxims d'aquells que han d'anar a fer la mili.

Un dels camins legals per no fer-la és la presentació social substitutòria (diem camins perquè cal tenir en compte els exents).

Aquestes tres paraules amaguen la discriminació i la penalització dels que trien aquesta via. La discriminació és la mateixa perquè és tan obligatori i de la mateixa forma com el servei militar. Però de més a més, és un servei que penalitza els que el duen a terme:

- La duració és de divuit mesos, mentre que la durada del servei militar és de "només" dotze mesos.

- L'allotjament va a càrrec de l'interessat, mentre que en el servei militar és a càrrec del ministeri de Defensa; el mateix passa amb el menjar i la roba de treball.

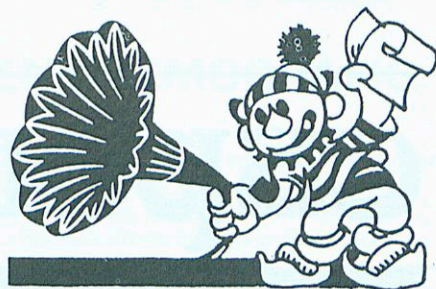
La prestació social és reservada als objectors, que si per això fos poc, no s'hi poden declarar mentre estan fent la mili (allò que en diuen l'objecció sobrevinguda). De més a més, existeix un organisme valoratiu, que decideix si ets o no objector (el Consejo Nacional de Objeción de Conciencia). Els objectors poden fer el seu servei (això sí, durant divuit mesos) en diferents camps i programes: els serveis socials, la protecció civil, la protecció de la natura, els serveis sanitaris i la cooperació internacional (tot i que hi ha pocs programes).

L'ÚLTIMA PART

Aquesta situació no deixa de ser folklòrica, seriosa, curiosa i empipadora per alguns protegits de la constitució, i no estaria de més que a qui li toqui, tingués el detall de "pulir" les insignificants mancances que posem de manifest. El mes vinent hi tornarem.

NOTICIARI LOCAL

RESUM DE NOTÍCIES SERVEIS INFORMATIUS DE RÀDIO L'ESCALA

1-03-89 EL NOU CAP DE SERVEIS DE LA JUNTA D'AIGÜES VISITA L'ESCALA

El cap de serveis de la Junta d'Aigües de la Generalitat de Catalunya a Girona va visitar el passat dia 1 de març la nostra població. A l'entrevista que va mantenir amb el batlle, van tractar el projecte de construcció d'un nou pou d'aigua potable que vol obrir l'Ajuntament. El batlle manifestava que la Junta d'Aigües no dona subvencions per realitzar aquest tipus d'obres sinó que assumeix la construcció d'una part. El cap de serveis de la Junta d'Aigües es va comprometre a estudiar el projecte i donar una resposta.

3-03-89 MODIFICATS ELS HORARIS DE MISSES

Els horaris de misses al nostre poble es van modificar el passat dia cinc de març. El nou horari és el següent: a les nou del matí, la missa es fa a Ca les Monges, a les 11 l'ofici és a la Parròquia de Sant Pere, i la missa del migdia es fa a Sant Martí d'Empúries.

Aquest canvi fou degut a que el rector de l'Escala va passar a fer-se càrrec també de les parròquies de Verges, Ultramort i Canet de Verges, després del traspàs del capellà encarregat d'aquestes parròquies.

8-03-89 EL CIT PREVEU UNA DISMINUCIÓ DEL NOMBRE DE TURISTES PER AQUESTA TEMPORADA

El Centre d'Iniciatives i Turisme feia una valoració de les perspectives d'entrada de turistes per aquesta temporada vinent i apuntava que s'espera una davallada d'entre el 10 i el 15 per cent respecte a la temporada anterior.

14-03-89 ES CONSTITUEIX UN NOU CLUB ESPORTIU

Un nou club esportiu, concretament el CLUB DE TENNIS TRES PINS, es va crear a l'Escala després que el Patronat Municipal de l'Esport decidís la construcció de dues noves pistes de tennis municipals a la nostra vila. El nou club de tennis té la finalitat de promoure la pràctica d'aquest esport, elevar el nivell dels afeccionats i propiciar la iniciació, el perfeccionament i la celebració de competicions al poble.

15-03-89 L'ESCALA PODRIA ESDEVENIR PARTIT MÈDIC OBERT

L'Escala podria convertir-se en partit mèdic obert si es confirmen les dades estimatives de l'Ajuntament segons les quals el municipi ha superat els cinc mil habitants. La implicació més immediata d'aquest fet seria la possibilitat que tindrien altres metges d'instal·lar-se al poble, cosa que actualment no és possible.

20-03-89 PROPERA CONSTITUCIÓ DEL CONSORCI INTERNACIONAL D'EMPÚRIES

Molt probablement, serà el mes d'abril quan es constitueixi el Consorci Internacional d'Empúries. En aquest Consorci hi participen directament el Parlament Europeu, el Ministeri de Cultura de l'Estat espanyol, la Generalitat de Catalunya, les diputacions provincials de Barcelona i Girona i l'Ajuntament de l'Escala.

L'acte de constitució es duria a terme al museu de les Ruïnes d'Empúries, i hi hauria la presència de la Reina Sofia, que ha acceptat ser la presidenta del Consorci.

21-03-89 ES PREPARA A L'ESCALA UN CURSET DE MANIPULADORS D'ALIMENTS

L'Ajuntament de la vila, en una campanya del Departament de Sanitat, prepara un Curset de Manipuladors d'Aliments pensat per a comerciants i persones que treballen en contacte directe amb els aliments. En aquest curs s'informa de les condicions d'higiene i sanitat reglamentàries. Les inscripcions s'han de fer a l'Ajuntament en hores d'oficina. Al moment de la inscripció es lliurarà un llibret explicatiu sobre les bases del curs.

21-03-89 SIS ASPIRANTS A JUTGE DE PAU

Sis persones es van presentar a la convocatòria per a ocupar el càrrec de Jutge de Pau a la nostra població. Aquestes persones són Lluís Parramon, Dolors Poch, Ramona Viella, Jordi Viella, Joan Ribera, i l'anterior Jutge de Pau, Antoni Martí.

Una comissió formada per diferents integrants dels grups polítics municipals s'hauran de reunir per fer una valoració de les candidatures presentades.

23-03-89 DISSET ASPIRANTS ADMESOS PER ASSISTENT SOCIAL

Vint persones i una empresa cooperativa de serveis socials de Girona es van presentar a la convocatòria de l'Ajuntament per ocupar la plaça d'Assistent Social al nostre poble. Disset de les persones que es van presentar van ser admeses per a presentar-se a les proves. Pel que fa a l'empresa, va ser exclosa perquè es va considerar que la plaça l'ha d'ocupar una persona individualment. Les proves es faran el proper vint-i-ú d'abril.

28-03-89 OBERT EL PERÍODE VOLUNTARI DE COBRAMENT DE TRIBUTS

Abans de les diades de Pasqua va quedar obert el calendari de cobrament de tributs municipals. Concretament es tracta de l'impost de circulació de vehicles, el del servei de recollida d'escombraries i el de televisió per cable. Fins al proper vint-i-nou d'abril hi ha termini per pagar aquests tributs en període voluntari: una vegada finalitzat, es procedirà a la via d'apressament amb un recàrrec del vint per cent.

30-03-89 L'AJUNTAMENT VOL RECUPERAR PUNTA MONTGÓ

Rafel Bruguera, batlle de la vila, va demanar una entrevista amb el governador militar de Girona per parlar de la possible adquisició dels terrenys de Punta Montgó per part de l'Ajuntament.

La intenció de l'Ajuntament és recuperar aquesta zona per al seu ús municipal. La idea inicial expressada pel Consistori era reconvertir la zona en un mirador turístic i fer-hi a la vegada un petit parc, cosa que paliaria una mica la falta de zones verdes planificades a la zona.

esport i lleure

Vili-Gran

FUTBOL

Resultats del mes de març:

BENJAMINS

Dia 5	l'Escala - At. Figuerenc	4-4
Dia 12	l'Escala - P. Unionista	2-3

ALEVINS

Dia 5	l'Escala - At. Empordanès	5-2
Dia 12	l'Escala - Bàscara	0-1

INFANTILS

Dia 5	l'Escala - Bellcaire	2-1
Dia 12	Banyoles - l'Escala	2-0
Dia 19	l'Escala - Sarrià de Ter	7-2

JUVENILS

Dia 5	Figueres - l'Escala	2-1
Dia 12	l'Escala - Bell-lloc	1-1
Dia 19	Maristes - l'Escala	3-1

TERCERA REGIONAL

Dia 5	Ventalló - l'Escala	0-0
Dia 12	l'Escala - Monells	1-0
Dia 19	Flaçà - l'Escala	3-5

PRIMERA REGIONAL

Dia 5	l'Escala - Montagut	4-2
Dia 12	Coma Cros - l'Escala	1-2
Dia 19	l'Escala - Abadessenc	5-0

CENTRE D'INICIATIVES I TURISME L'ESCALA-EMPÚRIES

L'Assemblea General Ordinària del CIT l'Escala-Empúries, que en segona convocatòria va tenir lloc a la Sala del Centre Cultural Municipal Xavier Vilanova el dia 2 de març, donava inici a 2/4 d'11 de la nit. Afligit per una greu malaltia de la que dissortadament no es va recuperar, deixant d'existir el dia 17 del mateix mes de març, el President de l'Entitat, en Frederic Ballester i Guillot (e.p.r.) no podia assistir a la reunió que fou oberta pel vice-President, Carles Pallarés, per a continuació en Lluís Morral, secretari, llegir l'acta de la sessió anterior, la qual amb una lleugera esmena fou aprovada pels assistents. Tot seguit, l'Àngel Català, tresorer, donava detall de l'estat econòmic, passant novament la paraula a Carles Pallarés qui va exposar que no han millorat en cap aspecte les dificultats de sempre, remarcant que la manca de suport es fa evident fins i tot a les assemblees, on només es comptaven divuit assistents.

XIV APLEC DE LA SARDANA DE L'ESCALA

El mes passat vàrem deixar per aquest el fet de comentar l'Aplec de la Sardana d'enguany, pensant que en podríem oferir una àmplia informació. Lamentem no disposar de totes les dades que voldríem, però per altre costat pensem que quan surti l'Escalenc ja s'hauran repartit els programes i tots i cadascun dels detalls seran a l'abast de tothom. En farem doncs referència esmentant que el XIV Aplec de la Sardana de la nostra vila, serà dedicat a la "Coral Empòrium". A la vigília, el dissabte dia 29 d'abril, a les 10 de la nit, a la sala del Centre Cultural Municipal "Xavier Vilanova", estatge social del CER entitat que, per mitjà de

la seva Secció Sardanista, té cura de l'organització de l'Aplec, hi haurà un concert amb participació de l'**Orquestra de Cambra de Girona** i la **Coral Empòrium**, amb possibilitat d'alguna altra actuació. El passeig de Lluís Albert serà, com és habitual, l'escenari de les sessions de matí i tarda del nostre Aplec, que aquest any comptarà amb la intervenció de les cobles **Principal de la Bisbal, Flama de Farners i Foment de la Sardana**. A la mitja part de la sessió matinal hi haurà, com es ve fent aquests darrers anys, una anovada popular. Com a tancament de la diada, a la nit, gran ball, a càrrec de la **Principal de la Bisbal**, portant-se a terme, en el decurs de la vetllada, l'elecció de la pubilla de la Sardana de l'Escala 1989. L'endemà, dia primer de maig, s'oficiarà una missa a l'Església Parroquial, en sufragi i a la memòria dels components difunts de la **Coral Empòrium**.

APLEC DE CINCLAUS

El diumenge dia 12 de març tenia lloc l'aplec a Cinclaus, amb el tradicional concurs d'arrossada, pel qual es varen inscriure divuit concursants. El Jurat el formaren enguany Lluís Mallart i Fernández, Joan Gumà i Mitjà, Pepita Sala i Huguet i Josep Guillem i Rovira i el seu veredictes es donava a conèixer en el decurs de l'audició de sardanes que va oferir la cobla **Principal d'Olot**, amb inici a dos quarts de cinc de la tarda. Els guanyadors varen ser: **Prova de presentació**: Primer, el número 7 "Aplec de Cinclaus", segon el número 1, Josep Juanico i tercer, el número 4 "la barrejada". **Prova de gust**: Primer, el número 6, Marià Sanz, segon, el número 14 "la colla de les Dunes" i tercer, el número 18, "la lluna".

NOCES D'OR I D'ARGENT

En la data habitual, el diumenge després de Pasqua, que aquest any s'ha escaigut el dia 2 d'abril, s'ha celebrat a la nostra vila la diada per commemorar els 25 i 50 anys de matrimoni de totes aquelles parelles escalenques que volen evocar-ho comunitàriament. Els actes no han diferit dels portats a terme els anys anteriors: La missa d'acció de gràcies, amenitzada per la Coral Empòrium, l'audició de sardanes, corresponent a les que organitza la secció sardanista del CER que va a càrrec de **La Principal d'Olot**, el dinar de germanor, la sortida a mitja tarda cap a Barcelona, amb assistència a un espectacle a la nit, i el dia següent, el dilluns, anada a Montserrat, per participar a la missa conventual, ser rebuts pel Pare Abat i escoltar l'Escolania en el cant de la Salve, acabant la festa amb un dinar a la falda de la muntanya santa. Enguany han festejat les Noces d'Or vuit parelles i les de Plata, tretze parelles, fent la sortida a Barcelona i Montserrat, tres parelles de les dels 50 anys i nou parelles de les dels 25. Felicitats i que sigui per molts anys!

SARDANES

El dia 7 de maig, en el Camp Municipal d'Esports de la nostra vila, ha de tenir lloc la Trobada Infantil, amb participació musical de la cobla **Principal de Banyoles**; i pel que fa a la relació de ballades d'aquest estiu vinent, l'iniciarem dient que a la **Platja de Montgó** hi ha programades els següents: dies 10 i 23 de juliol i 14 d'agost, totes tres amb **La Principal de Banyoles** i a les 10 de la nit. Quan a les dels dimecres i altres festes tradicionals, també a les 10 de la nit i a la nostra **Platja** tenim anotades aquestes: **Mes de juny**: dia 21 **Ciutat de Girona** i dia 28 **Flama de Farners**; **mes de juliol**: dia 5 **Flama de Farners**, dia 12 **Foment**, dia 16 **Costa Brava**, dia 19 **Ciutat de Girona** i dia 27 **Principal de Banyoles**; **mes d'agost**: dia 2 **Selvatana**, dia 9 **Flama de Farners**, dia 16 **Foment**, dia 23 **Ciutat de Girona** i dia 30 **Foment mes de setembre**: dia 2 **Baix Empordà** (matí), **Principal de Banyoles** (tarda), **Principal d'Olot** (nit), dia 3 **Marnina** (matí), **Foment** (tarda i nit), dia 4 **Foment** (matí), **Principal d'Olot** (tarda) **Ciutat de Girona** (nit), dia 5 **Foment** (matí), **Baix Empordà** (tarda), **Principal de Banyoles** (nit), dia 9 "Nit de la sardana" **Foment i Badalona** i dia 11 "Diada Nacional" **Selvatana**.

TENNIS TAULA

El CER va disputar els Campionats d'Espanya Absoluts

El CER Anxoves de l'Escala, amb Josep Gauchia, David González i Jordi Sánchez, va ésser present als Campionats d'Espanya Absoluts disputats a Mèrida (Badajoz) del 21 al 25 de març ocupant la darrera posició, d'entre els 24 equips masculins, la major part d'ells de divisió d'honor.

Gran actuació de David González a Montpellier

David González va ésser sel·leccionat per la Federació Catalana per a participar en el Torneig Internacional de Montpellier jugat els dies 25, 26 i 27 de març. Formant equip amb el caelleenc Marius Bayon es classificaren en cinquè lloc, d'entre setze equips infantils.

COMPETICIÓ PROVINCIAL

Individual Primeres. Joan Sues, campió provincial

Un any més, l'escalenc Joan Sues –actualment en el TT Olot per raons de contribuir amb l'equip de la Garrotxa a mantenir la categoria– ha quedat campió provincial absolut de primeres, mentre que Josep Gauchia era segon i l'escalenc del CN Figueres Manel González era tercer.

Equips segones. El CER guanya al Saltenc però segueix segon

CN Figueres 3 – CER Anxoves de l'Escala 5 (González 3, Riembau 2, Sánchez 0).

CER Anxoves de l'Escala 5 – Jovent Saltenc 4 (González 2, Sánchez 2, Riembau 1).

Tot i guanyar al Jovent Saltenc per 5-4, el CER segueix en segon lloc ja que té el "goal average" en contra, en haver perdut a la 1a volta a Salt per 5-2. De tota manera, queden encara quatre partits i una ensopegada d'un dels dos equips resultaria decisiva de cares a la classificació final.

Infantils. El CER A, campió i el CER B, tercer

Com dèiem el mes passat, donem relació de tots els partits del provincial infantil dels dos equips escalencs, classificats en 1r i 3r lloc d'entre els set equips participants.

A) CER A 5 – CER B 0 (D. González 2, Riembau 2, D. González-Riembau 1).

Cassanenc B 0 – CER A 5 (D. González 2, Riembau 2, D. González-Riembau 1).

CER A 4 – la Bisbal 1 (D. González 2, Riembau 2, D. González-Riembau 0).

Cassanenc A 0 – CER A 5 (D. González 2, Riembau 2, D. González-Riembau 1).

CER A 4 – Olot 1 (D. González 2, Riembau 2, D. González-S. González 0).

Jovent Saltenc 1 – CER A 4 (Riembau 2, D. González 1, S. González-D. González 1, S.- González 0).

CER B 2 – CER A 3 (Riembau 2, D. González 1, S. González 0, D. González-S. González 0).

CER A 5 – Cassanenc B 0 (D. González 2, Riembau 2, D. González-Riembau 1).

La Bisbal 0 – CER A 5 (D. González 2, Riembau 2, D. González-Riembau 1).

CER A 4 – Cassanenc A 1 (D. González 2, Riembau 1, D. González-Riembau 1).

Olot 3 – CER A 2 (D. González 2, S. González 0, D. González-S. González 0).

CER A 4 – Jovent Saltenc 1 (Riembau 2, S. González 1, Riembau-D. González, 1).

B) CER A 5 – CER B 0 (Sues 0, Vargas 0, Sues-Coll 0, Coll 0).

CER B 5 – Jovent Saltenc 0 (Vargas 2, Sues 1, Coll 1, Vargas-Coll 1).

Olot 0 – CER B 5 (Sues 2, Vargas 2, Sues-Vargas 1).

CER B 3 – Cassanenc A 2 (Sues 1, Vargas 1, Sues-Vargas 1).

CER B 2 – Cassanenc B 3 (Vargas 1, Coll 1, Vargas-Coll 0).

La Bisbal 1 – CER B 4 (Vargas 2, Sues 1, Vargas-Sues 1, Coll 0).

CER B 2 – CER A 3 (Coll 1, Vargas 0, Sues 0, Coll-Vargas 1).

Jovent Saltenc 0 – CER B 5 (Coll 2, Vargas 2, Coll-Vargas 1).

CER B 4 – Olot 1 (Vargas 2, Coll 1, Vargas-Coll 1).

Cassanenc A 4 – CER B 1 (Vargas 1, Coll 0, Vargas-Coll 0).

Cassanenc B 1 – CER B 4 (Vargas 2, Coll 1, Vargas-Coll 1).

CER B 2 – la Bisbal 3 (Vargas 1, Coll 1, Vargas-Coll 0).

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Naixements

29-12 Roser Sala i Valladolid, filla de Pere i Mària del Roser

6-1 Marta Sánchez i Callol, filla de Ferran i Brigi

20-1 Hadda Laghrami i Alias, filla de Ahmed i Marina

8-2 Sergi Sala i Romero, fill de Francesc i Francesca

Matrimonis

28-1 Miquel Planas i Salellas amb Maria Assumpció Illa i Heras

11-2 Francesc-Xavier Marmolejo i Gil amb Isabel Vaquero i Cortés

18-2 Salvador Varela i Graboleda amb Isabel Loza i Gálvez

18-2 Joan-Pere Herrera i Ortiz amb Montserrat Loza i Gálvez

Defuncions

2-1 Trinitat Noguera i Rostollet, 83 anys

5-1 Francesc Solés i Sarret, 84 anys

9-1 Pere Ortigas i Mora, 67 anys

13-1 Jaume Xifre i Montgé, 78 anys

26-1 Miquel Ximínis i Serra, 92 anys

27-1 Josep Egea i Ariño, 70 anys

5-2 Josep Palma i Jiménez, 81 anys

10-2 Enric Clavaguera i Munté, 72 anys

13-2 Maria Rufí i Juli, 73 anys

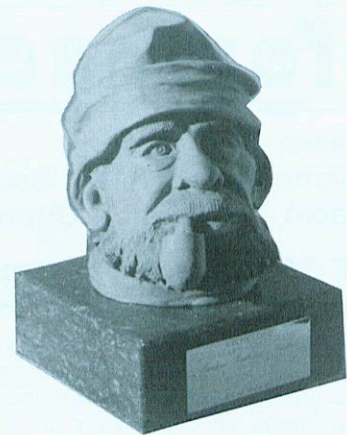
16-2 Miquel Girona i Callol, 82 anys

NECROLÒGICA

El Consell de Redacció de L'Escalenc desitja, en nom propi i en el d'innombrables persones i entitats que així ho han manifestat, transmetre la més sentida condoleça per la pèrdua del gran amic Frederic Ballester, escalenc de pro, ànima i col·laborador incondicional en tota activitat que redundés en benefici de la cultura i del progrés del nostre poble. Acompanyem la família en el seu condol. Descansi en pau.

*****

Els organitzadors i participants de les Mostres Col·lectives d'Artistes Escalencs volen, des d'aquestes pàgines, retre un emotiu homenatge en el record al inoblidable amic Frederic Ballester en el seu darrer comiat, així com transmetre a tota la família el seu més sincer i sentit condol.

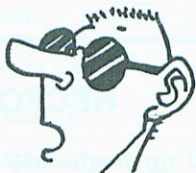
*Escultura original de Vila Mitjà, que els organitzadors i participants a la **Mostra Col·lectiva d'Artistes Escalencs** d'enguany han lliurat a la família d'en Frederic Ballester com a record pòstum.*

VOCABULARI GASTRONÒMIC

Granizado de limón — Granissat de llimona
Horchata — Orxata
Horchata de almendras — Orxata d'ametlles
Horchata de chufas — Orxata de xufles
Jarabe — Xarop aixarop
Jerez — Xerès
Kirsh — Kirsh
Leche — Llet
Limonada — Llimonada

Ron — Rom
Sidra — Sidra
Sifón — Sifó
Té — Te
Té con leche — Te amb llet
Té con limón — Te amb llimona
Tila — Til·la
Tisana — Tisana
Vermut — Vermut

TANT SE VAL

- Un client entra a la botiga de queviures i demana:
- Una ampolla de vi.
  - Blanc o negre? —pregunta el dependent.
  - M'és igual: sóc cec.

UN MÈTODE INFAL·LIBLE

- Dos jugadors de ruleta canvien impressions:
- Si jugues sempre al mateix número, acaba sortint. Jo, una nit, vaig jugar tota l'estona al 25.
  - I va sortir?
  - Sí: un minut després d'anar-me'n.

LA COMPENSACIÓ ADEQUADA

Després de crear França i contemplant la seva obra, Déu es digue:

- Realment, he creat un país meravellós! Aquesta suavitat de paisatges, aquesta riquesa de verds... No crec que hagi fet res tan bell al món. Els altres països tindran una enveja...
- I, per equilibrar-ho, va crear els francesos.

UN NEN TOSSUT

La mare i el fill seuen al tren davant un senyor amb una gran barba negra que està mig adormit.

- Mira, mare —diu el nen—: aquest senyor és Guifré el Pilós!
- No, fill meu, no. Guifré el Pilós és mort.
- Al cap d'una estona, el nen diu, tot esperat:
- Mare! Mare! No pot ser! S'ha mogut!

informació

Generalitat de Catalunya
Departament de Sanitat i Seguretat Social
Delegació Territorial a Girona

SECCIÓ DE SANEJAMENT AMBIENTAL

Assumpte: Neteja de dipòsits d'aigua potable

Els dipòsits d'aigua que es troben en la xarxa de distribució d'aigua potable, tant els d'ús públic com particular, poden representar un punt de contaminació si no es procedeix a la seva neteja al menys un cop a l'any (preferentment a la primavera).

Atès que el nombre de dipòsits instal·lats a la xarxa de distribució, sobretot d'ús particular (hotels, restaurants, campings, cases particulars,...) es força elevat, us agrairiem trametessiu la següent informació sobre el procediment correcte de la seva neteja als particulars que creieu convenient.

Girona, 21 de març de 1989

EL DELEGAT TERRITORIAL.

Pompeu Pascual i Busquets

NETEJA DE DIPOSITOS D'AIGUA POTABLE

Per a la neteja del dipòsit hom seguirà el següent procediment:

Es buidarà el dipòsit fins uns 30 cms. del fons, es tancarà la sortida d'aigua i amb respalls NOUS es fregaran les parets i columnes, escales... Tot seguit, es buidarà poc a poc la resta d'aigua i mentre els rentadors l'agiten, s'escombrarà el pis cap a la sortida. Una vegada sense aigua, es fregarà tot l'interior amb clorur de cal, disolt prèviament amb cubells fins que tingui una consistència cremosa. S'aplicarà i s'introduirà la solució enèrgicament dins de les esquerdes o escabrositats de la superfície i es deixarà una hora aproximadament abans de rentar-la amb aplicacions repetides d'aigua neta. Generalment, després de la neteja, serà necessari omplir i buidar abans de posar-lo en funcionament.

QUAN ÉREM INFANTS

Abans i Ara

Els requeriments de l'activitat turística han transformat integrament la fisonomia de la nostra platja de la Clota, que ha esdevingut un paratge embolcallat pel ciment i les construccions, ben diferent, en tots els aspectes, de la imatge que representava temps enrera. Les barques dels pocs pescadors que han sobreviscut a la metamorfosi que ha experimentat la vida del poble, fondejades als molls del port sembla talment que intenten passar desapercebudes en front dels iots que han pres possessió d'un espai de la Clota, fent que cada vegada sentim menys nostra i aconseguint que, quan hi anem, arribem a trobar-nos-hi una mica forasters.

RADIO L'ESCALA EMISSORA MUNICIPAL

C/Garbí, nº6. 17.130 L'Escala

Tfns. 77.10.00 // 77.22.59

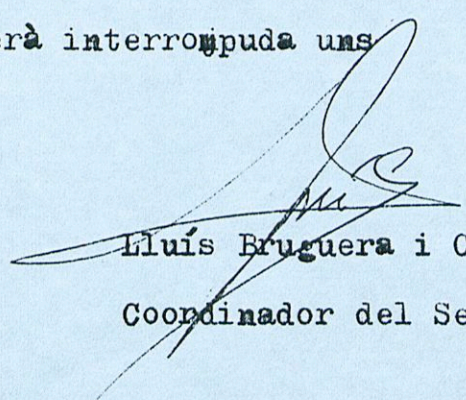
L'Escala, a 21 d'Abril del 1.989

NOTA DE PREMSA

Ràdio L'Escala Emissora Municipal va deixar d'emetre ahir a la tarda, a dos quarts de sis. La causa de la interrupció de l'emissió ha estat el robatori dels seus equips d'emissió situats a la zona de Montgó, on hi ha situada l'antena de l'emissora.

Els lladres van forçar la porta de la caseta i varen trencar els panys. Posteriorment varen seccionar el cable d'antena i es van endur l'equip d'emissió format per una Unitat de Telecomandament, una etapa de potència regulable de 80W, i un ràdio-enllaç de 836MHz, així com l'emissora, amb freqüència de treball 107.6 de la banda de freqüència modulada.

El ràdio-enllaç sostret és el que l'emissora va comprar fa dos mesos per evitar les interferències a un satèl.lit francès que operava en el Mediterrani. El cost dels equips sostrets s'eleva al milió de pessetes. Per aquest motiu preveiem que l'emissió resterà interrompuda uns dies.

Lluís Bruguera i Cortada
Coordinador del Servei.

de 15 a 15

L'ESCALA

GUIA
D'ACTES

del
15
abril
al
15
maig

- diumenge 16 • BALL INFANTIL**
a les 17 h al C.E.R. / Organitza: Comissió de Joves del C.E.R.
- dijous 20 • CONFERÈNCIA: «Entorn del Mil·lenari»**
a les 22 h a la Sala d'Actes de l'Ajuntament
Organitza: Servei Municipal de Català
- dissabte 22 • CONTES INFANTILS: Noè Rivas**
a les 10'30 h a la Biblioteca, Plaça Víctor Català / Org.: Bibl. Municipal
- DESFILADA DE VESTITS ANTICS**
a les 22 h al C.E.R. / Org.: Grup de Play-Back
- diumenge 23 • FIRA OBJECTES VELS I ANTIGUITATS**
Matí a la Platja / Organitza: Grup de Brocantès
- VENDA DE ROSES**
Matí a la Platja / Organitza: Col·legi Públic Empúries
- ESPECTACLE D'ANIMACIÓ**
Cançons i Danses Tradicionals
a les 11'30 h a la Platja / Organitza: Ajuntament
- DESFILADA DE VESTITS ANTICS**
a les 18 h al C.E.R. / Organitza: Grup Play-Back
- dijous 27 • EXCURSIÓ A BARCELONA**
Teatre Victòria, obra: «MAR I CEL»
sortida: 7'30, Plaça de les Escoles / Org.: Ass. Jubilats Jardí del Pedró
- dissabte 29 • CONCERT:**
Orquestra de Cambra de Girona / Coral Emporium
a les 22 h al C.E.R. / Org.: Secció Sardanista del C.E.R.
- diumenge 30 • XIV APLEC DE LA SARDANA:**
Princ. de la Bisbal / Flama de Farners / Foment de la Sard.
durant tot el dia al Passeig Lluís Albert / Org.: Secció Sardanista C.E.R.
- BALL AMB LA PRINCIPAL DE LA BISBAL**
Elecció Pubilla de la Sardana '89
a les 22 h al C.E.R. / Org.: Secció Sardanista del C.E.R.
- FESTA DE LA ROSA**
Matí a diversos llocs / Org.: Col·legi Mare de Déu del Mont
- dissabte 6 • EXCURSIÓ AL DELTA DE L'EBRE**
dos dies de durada / Sortida a les 7 h de la Plaça de les Escoles.
Organitza: Associació de Jubilats Jardí del Pedró
- diumenge 7 • BALL INFANTIL**
a les 17 h al C.E.R. / Organitza: Comissió de Joves del C.E.R.
- diumenge 14 • BALL INFANTIL**
a les 17 h al C.E.R. / Organitza: Comissió de Joves del C.E.R.

AJUNTAMENT DE
L'ESCALA

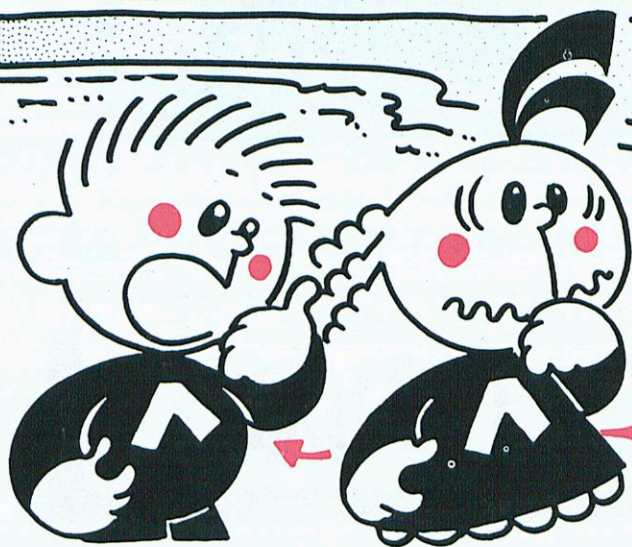

COORDINADORA
D'ACTIVITATS CULTURALS,
ESPORTIVES I D'ESPLAI
L'ESCALA

PER A MÉS INFORMACIÓ:

- Ràdio l'Escal, 107.6 Mhz F.M. - Tel. 77 10 00
  - Centre d'Iniciatives i Turisme C.I.T., Plaça de les Escoles - Tel. 77 06 03
  - Ajuntament, c. Pintor Massanet 34-36 - Tel. 77 22 22
  - Entitats organitzadores dels actes.
- Les entitats es reserven el dret de modificar els actes que organitzen si s'hi veuen obligades per causes imprevistes.

¿ EN QUE ET BASES PER A
SOSPITAR QUE MOLTES
D'AQUESTES EDIFICACIONS HAN
SORGIT DEL DINER NEGRE ?

RECULL DE FOTOGRAFIES ANTIGUES DE L'ESCALA COL·LECCIONABLES

FOTOGRAFIA N°86

